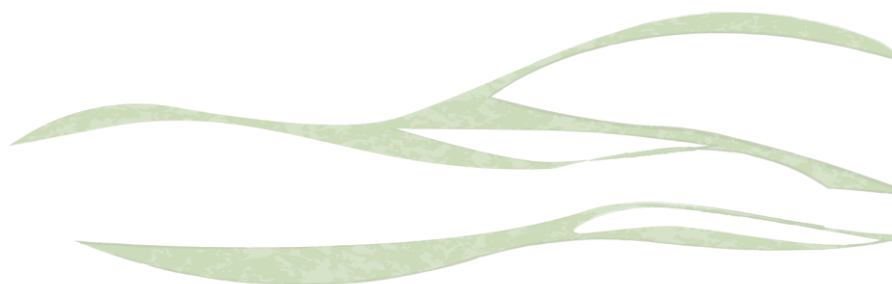
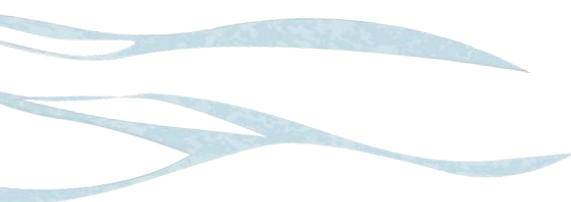

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

POROČILO O JAVNI RAZGRNITVI OSNUTKA NACIONALNEGA NAČRTA ZA OBNOVO NARAVE

Kazalo

UVOD	3
PREDSTAVITEV PRIPOMB PO POGLAVJIH IN ODZIVI	5
Splošne pripombe	5
Sodelovanje javnosti.....	11
PRISPEVKI K KROVNIM CILJEM UREDBE O OBNOVI NARAVE	12
Splošni doprinosi, sinergije in finančne informacije.....	12
Spremljanje stanja, merjenje učinkovitosti in prenova ukrepov	16
NACIONALNI PRISTOP K DOSEGANJU CILJEV UREDBE.....	19
Obnova kopenskih, obalnih in sladkovodnih ekosistemov.....	19
Obnova morskih ekosistemov	22
Obnova urbanih ekosistemov.....	24
Obnova rečne povezljivosti in naravnih funkcij poplavnih ravnic.....	25
Raznoverstnost in populacije opraševalcev.....	27
Kmetijski ekosistemi	28
Gozdni ekosistemi	30
Sadnja dodatnih treh milijard dreves	33

UVOD

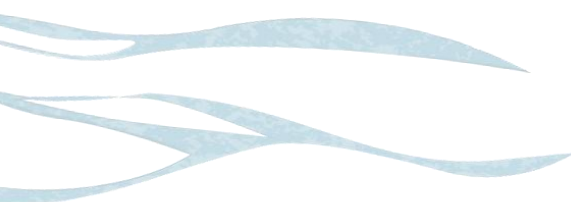
Javna razgrnitev osnutka Nacionalnega načrta za obnovo narave (NNON) je potekala med 10. julijem in 9. avgustom 2026. Osnutek NNON je bil objavljen na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor (<https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/priprava-nacionalnega-nacrta-za-obnovo-narave/>) ter preko novic Ministrstva za okolje in prostor (<https://www.gov.si/novice/2026-07-10-javna-razgrnitev-osnutka-nacionalnega-nacrta-za-obnovo-narave/>), skupaj s tabelo predlaganih ukrepov NNON, celotnim poročilom o predvidenih socio-ekonomskih vplivih predlaganih ukrepov ter poročilom o vključevanju javnosti v postopek priprave osnutka NNON. Začetek javne razgrnitve je bil objavljen tudi na spletnih družabnih omrežjih Ministrstva za okolje in prostor (Facebook, Instagram).

Z javno razgrnitvijo so se zaključile aktivnosti vključevanja javnosti in deležnikov v proces priprave osnutka NNON. Predhodne aktivnosti so povzete v poročilo o vključevanju javnosti in so vključevale:

- Izvedbo 3 spletnih anket (oktober in november 2025)
- Funkcionalni e-poštni naslove (nnon.mnvp@gov.si, nnon.mop@gov.si, delujoč od poletja 2025)
- Izvedba delavnic za kmetijske deležnike (v sodelovanju s Stičiščem za oblikovanje politik)
 - 12. in 17. 12. 2025 na Ministrstvu za kulturo
 - 14. 1. 2026 v Kongresnem centru Brdo pri Kranju
 - 12. 5. 2026 na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Ptuj
- Izvedba javnih dogodkov
 - Dan narave 2025, 13. 6. 2025, v Kongresnem centru Brdo pri Kranju
 - Mednarodni dogodek »Skupno upravljanje evropske narave in priložnosti Nature 2000«, 27. 11. 2025, Stalno predstavništvo Republike Slovenije v Bruslju
 - Dogodek »Obnova narave za odpornejšo prihodnost«, 14. 1. 2026, v Kongresnem centru Brdo pri Kranju
 - Dan narave 2026, 12. 6. 2026, v Kongresnem centru Brdo pri Kranju
- Izvedba strokovnih posvetov
 - Pogovori stroke: Priprava Nacionalnega načrta za obnovo narave v mestih, 30. 9. 2025, dvorana Petrol
 - Strokovni posvet o obnovi kmetijskih ekosistemov, 5. 11. 2025, Ministrstvo za okolje in prostor
 - Posvet o Nacionalnem načrtu za obnovo narave, 27. 11. 2025, Rastlinjak
 - Strokovni posvet o obnovi gozdnih ekosistemov, 28. 11. 2025, Ministrstvo za okolje in prostor
- Sodelovanje na webinarjih in dogodkih projekta »V prijateljstvu z naravo«
 - 21. 10. 2025, 18. 11. 2025, 20. 1. 2026, 17. 2. 2026, 17. 3. 2026
 - Sodelovanje na dogodku Podnebje-Narava, 2. 6. 2026, Rastlinjak

V obdobju javne razgrnitve sta potekala še dve seznaitvi z osnutkom NNON in sicer:

- Seznaitev Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 16. 7. 2026, Državni svet
- Seznaitev Sveta Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, 29. 7. 2026, Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije

V času javne razgrnitve je Ministrstvo za okolje in prostor prejelo 37 posameznih pripomb, ki so skupaj vključevale več kot 480 specifičnih komentarjev, pripomb in kritik.

S pričujočim poročilom, Ministrstvo za okolje in prostor zagotavlja odgovore na prejete pripombe v okviru javne razgrnitve osnutka NNON in s tem izpolnjuje zahteve člena 14(20) Uredbe (EU) 2024/1991 o obnovi narave o zagotavljanju odprtega, transparentnega, vključujočega in učinkovitega procesa priprave osnutka NNON.

PREDSTAVITEV PRIPOMB PO POGLAVJIH IN ODZIVI

Splošne pripombe

Več predlogov javnosti je naslavljalo problematiko omejevanja gospodarske rabe zemljišč in upoštevanje 69. člena Ustave Republike Slovenije, skupaj z zahtevami za zagotovitev pravnega okvirja, ocen finančnega obsega nadomestil in opredelitve proračunskih virov za odškodnine.

Odziv

Ustava Republike Slovenije zagotavlja svobodno gospodarsko pobudo (prvi odstavek 74. člena). Vendar ta pravica ni neomejena. Omejevanje uresničevanja svobodne gospodarske pobude je mogoče, če je to določeno z zakonom, če upošteva bistveno vsebino navedene pravice in svoboščine, če je to potrebno in dejansko ustreza ciljem splošnega interesa, ki ga priznava EU, ali potrebi po varstvu pravic in svoboščin drugih.

Prav tako Ustava določa v 33. členu, da je zagotovljena pravica do zasebne lastnine, v 67. členu pa, da zakon ureja način pridobivanja in uživanja lastnine tako, da je zagotovljena njena gospodarska, socialna in ekološka funkcija. Navedeni ustavni določbi kot neločljivo povezana celota predstavljata ustavno jamstvo lastnine.

Zakonodajni akt lahko torej nedvoumno omeji tako uresničevanje svobodne gospodarske pobude, kakor tudi pravico do zasebne lastnine, med drugim, kadar to zahteva ekološka vezanost lastnine oziroma svoboščin ali predpisi EU. Uredba (EU) 2024/1991 o obnovi narave je EU predpis, ki je neposredno zavezujoč za Slovenijo.

Osnutek NNON ne predvideva neodplačnih odvzemov ali omejitev ekonomskih upravičenj lastnikov, ter tako ne posega v lastninsko pravico, varovano v skladu z 69. členom Ustave Republike Slovenije.

Ukrepi na zasebnih zemljiščih (tako kmetijskih, kot gozdnih) ostajajo prostovoljni, kot so bili in bodo ostali z ali brez NNON. Gre za plačila za prilagojeno kmetijsko prakso, ter za neposeke habitatnih dreves ali razglasitev ekocelic v gozdovih. Zato smatramo, da gre v osnutku NNON za blažja sredstva in ne za izvotlitev lastninske pravice, saj osnutek NNON ne predvideva režimov.

Osnutek NNON povzema obstoječe ukrepe z obstoječimi odškodninskimi ali subvencijskimi plačili. Ker se ne uveljavljajo novi režimi, novi finančni mehanizmi z NNON niso predvideni.

Poudarjamo tudi, da osnutek NNON in tudi končni NNON nista predpisa. Gre za strateška programska dokumenta, ki bosta sprejeta s sklepom vlade. Finančne posledice so v osnutku NNON omenjene, vključujoč stroške za nadomestila lastnikom zemljišč (v okviru stroškov obstoječih ukrepov, ki jih osnutek NNON povzema). Končni in izrečni viri financiranja bodo določeni v končni različici NNON, ko bo tudi jasno koliko evropskih sredstev bo za ta namen namenjenih v okviru naslednjega EU večletnega finančnega okvira.

Prejetih je bilo več pripomb na strokovne in znanstvene podlage in utemeljitve za pripravo osnutka NNON, kot za ukrepe, ki jih osnutek predlaga. Na to temo so se pojavljala vprašanja glede pristojnosti za določanje stanja različnih habitatnih tipov (npr. gozdnih), podlag za določanje stanja, in navezav na dodatne omejitve, ki jih osnutek NNON vključuje. Poleg tega so bila izražena tudi mnenja, da je potrebno zagotoviti integracijo domačega znanstveno-raziskovalnega potenciala.

Odziv

Osnutek NNON ne dodaja novih omejitev in le povzema obstoječe ukrepe, ki izhajajo iz že sprejetih nacionalnih strateških dokumentov.

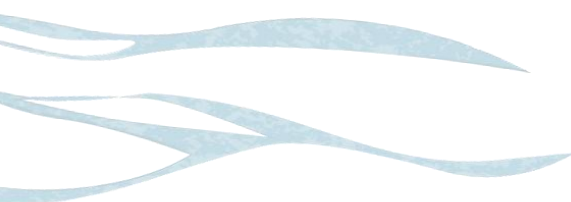
Stanje habitatnih tipov, ki so varovani v skladu z Direktivama o habitatih in pticah, se določa glede na metodologije, ki so postavljene s strani Evropske komisije, rezultati pa so javno objavljeni na spletu. Stanje določa Zavod Republike Slovenije za varstvo narave ([Poročanje po 17. členu Direktive o habitatih – Zavod RS za varstvo narave](#)).

Ukrepi v osnutku NNON so izključno obstoječi ukrepi, s strokovnimi podlagami, ki so bile pripravljene ob sprejetju že veljavnih sektorskih dokumentov. Ti ukrepi ostajajo z ali brez NNON. Pomembno se je tudi zavedati, da bo NNON nacionalni strateški in ne izvedbeni dokument, tako da ne bo določal specifičnih površin za obnovo, temveč le širša prioriteta območja, znotraj katerih se bo potem, v soglasju z lastniki, iskalo bistveno manjše specifične površine za obnovo. Ukrepi tako niso predvideni na vseh površinah na kartah, tam kjer pa se bodo izvajali na zasebni lastnini, pa bo to vsekakor v dogovoru z lastniki, saj NNON ne uveljavlja režimov.

Ker je osnutek NNON strateški in ne izvedbeni dokument, ne more oceniti bremen na nivoju posameznih lastnikov ali gospodarskih družb.

Res je, da vse strokovne podlage v času javne razgrnitve še niso bile javno objavljene. Ta poročila bodo javno objavljena do septembra 2026 za večjo preglednost in možnost zunanjih strokovnih pregledov in pripomb pri pripravi končne verzije NNON do septembra 2027. Te podlage bodo vključevale način določitve prioriteta območij in ciljnih vrednosti (s poudarkom na travniških, kjer so bile izvedene dodatne analize in so nastala odstopanja od poročanja stanja habitatnih tipov po 17. členu Direktive o habitatih), metodološkega pristopa k določanju urbanih ekosistemov, prioriteta območij na kmetijskih in gozdnih površinah, ter določitve ukrepov na rekah, ki doprinesejo k ciljem prostotekočih rek. Pripombe na upoštevanje podnebnih sprememb so upoštewane z oblikovanjem novega ukrepa, s katerim se bo analiziralo vplive podnebnih sprememb na cilje ohranjanja in obnove narave v okviru izvajanja NNON.

Pri pomenu domačega znanstveno-raziskovalnega potenciala se že sedaj v največji možni meri naslanja na domače (npr. Morska biološka postaja Nacionalnega inštituta za biologijo, Nacionalni inštitut za biologijo, Gozdarski inštitut Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Zavod za ribištvo Slovenije, Hmeljarski inštitut, Kmetijski inštitut Slovenije, Univerze v Ljubljani, Mariboru in na Primorskem, Center za kartografijo favne in flore, Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije, Morigenos in številni drugi). V okviru strukturnih pogojev, Ministrstvo za okolje in prostor že sedaj izdaja pisma podpore za projektne prijave slovenskih partnerjev v evropskih konzorcijih, sofinancira projekte, ki so usklajeni z nacionalnimi prioritetami, sofinancira nacionalne celovite raziskovalne projekte, dogovarja raziskovalne prioritete, usmerja sredstva Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter evropska kohezijska sredstva.

Nekaj pripomb se je nanašalo tudi na mnenja različnih deležnikov, da mora biti izvedena tudi celovita presoja vplivov na okolje (CPVO) za NNON.

Odziv

Osnutek NNON je bil v skladu z 77. členom ZVO-2 poslan kot obvestilo o nameri priprave pristojnemu organu za presojo ali ali je za NNON potreben CPVO. V času javne razgrnitve je ta presoja še potekala. Dne, 13. 8. 2026, je bila izdana odločba (35409-91/2026-2570-13), da pripravljavcu NNON ni potrebno izvesti postopka CPVO niti presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja narave.

Nekaj pripomb se je nanašalo tudi na prilagajanje osnutka NNON Uredbi (EU) 2024/1991 o obnovi narave in ne dovolj na obstoječo evropsko in slovensko zakonodajo ter na izrazoslovje tako v imenu dokumenta, ki naj bi bil preveč strateški za ime načrt, kot na izraze, ki se uporabljajo skozi dokument. Poleg tega so bile izpostavljene terminološke neusklajenosti, med obstoječimi termini v slovenski in evropski zakonodaji in terminologijo, ki jo uporablja osnutek NNON.

Odziv

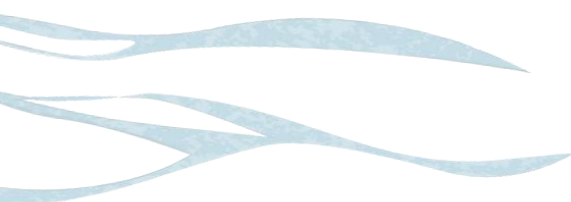
Osnutek NNON je dokument, ki mora nasloviti Uredbo o obnovi narave in je oblikovan v okviru zahtevanih poročevalskih obrazcev. Dokument nosi naslov načrt, ker ga kot takega opredeljuje Uredba o obnovi narave, ki v 14. členu zahteva pripravo nacionalnih načrtov za obnovo narave ter določa vsebino teh načrtov.

Terminologija osnutka NNON sledi uradnemu prevodu Uredbe o obnovi narave v slovenščino, ki govori o sladkovodnih ekosistemih, terminologija vodarske politike je povzeta neposredno s strani pripravljavcev NNON na področju vodne politike. Smo pa upoštevali pripombe na terminologijo v zvezi z rekami in vodotoki.

Določene pripombe so poudarjale tudi potrebo po uskladitvi osnutka NNON z enotno obliko iz Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2025/912.

Odziv

Osnutek NNON že sledi poročevalskim obrazcem, ki so določeni z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2025/912, in posamezna polja in poglavja osnutka NNON se vežejo na specifična poročevalska polja. Ker pa v več primerih poročevalski obrazci zahtevajo le sklice na kode EUNIS, habitatnih tipov, latinska imena vrst, ter neposredno na podatke poročane v okviru 17. člena Direktive o habitatih ali pa zahtevajo poročanje samih števil, smo določene obrazce za osnutek NNON smiselno združili in zagotovili tudi besedilne opise za lažje razumevanje. Vsem poglavjem smo sedaj dodali tudi sklice na specifična poročevalska polja v katere se vsebina poroča.

Nekateri deležniki opozarjajo na nesprejemljivost sprejemanja in razgrinjanja strateškega dokumenta, brez vsebine ukrepov.

Odziv

Ukrepi so bili del javne razgrnitve v Tabeli ukrepov (Del C). Poleg tega poudarjamo, da se na tej točki pripravlja za oddajo Evropski komisiji osnutek NNON. NNON bo predvidoma sprejet poleti 2027, po nadaljnjem medresorskem usklajevanju in še eni javni razgrnitvi.

Več nejasnosti se je izkazalo glede narave NNON, kot ali strateškega, programskega, izvedbenega, operativnega, razvojnega ali usmerjevalnega dokumenta, z različnimi pripombami, ki izkazujejo interese za predelavo osnutka NNON v te različne možnosti. Nekateri pripombe zahtevajo tudi pripravo investicijske dokumentacije na nivoju DIIP.

Odziv

NNON se pripravlja kot strateški, programski dokument in bo sprejet s Sklepom Vlade, po principu Programa upravljanja z območji Nature 2000. V skladu s pojasnili Evropske komisije, države članice lahko pripravijo NNON v formatu, ki je skladen z nacionalnimi ureditvami (subsidiarnost). Nekateri NNONi bodo tako bolj izvedbeni, drugi bolj strateški. Na nivoju osnutka NNON in v okviru časovnih omejitev, ki jih z roki uvaja Uredba (EU) 2024/1991 o obnovi narave, ni mogoče pripraviti slovenskega NNON kot operativnega, izvedbenega dokumenta, ki bi vključeval specifične časovnice izvedbe za vsak ukrep, skupaj z odgovornimi nosilci, na ukrep natančnimi finančnimi viri ter določitvami izhodiščnega stanja za vsako območje natančno.

Ob tem poudarjamo, da NNON vsebuje informacije, ki se od držav članic zahtevajo o ukrepih s strani Evropske komisije (Izvedbena uredba Komisije) in je tako skladen z zahtevami Uredbe o obnovi narave. NNON bo strateški in ne izvedbeni dokument in je kot tak opredeljen tudi v okviru Uredbe in je to skladno s pričakovanji Evropske komisije. Del C (tabela ukrepov) že vsebuje tabelarični pregled ukrepov po posameznih ekosistemih (stolpec B). Investicijska dokumentacije ne bo del NNON.

V nekaterih pripombah se izpostavlja tudi vprašanja in pomisleke glede usmerjanja ukrepov NNON znotraj obstoječega omrežja Nature 2000, medtem ko bi bilo potencialno bolj pomembno ukrepe usmeriti na območja brez statusov varovanja. Poleg tega se več pripomb navezuje tudi na vprašanja glede pomena ohranjanja že dobrega stanja in problematiziranja fokusa osnutka NNON na le degradirane površine. Dodatno so bila izpostavljena tudi vprašanja kako se bo usklajevalo izvajanje obstoječih ukrepov z ukrepi NNON ter drugimi uveljavljenimi postopki načrtovanja, umeščanja v prostor ter presojo vplivov na okolje in naravo. Druge pripombe pa zahtevajo bolj podrobno obravnavo upravljanja območij Nature 2000 in sprejem dodatnih ukrepov za doseganje izboljšanje upravljanja.

Odziv

Uredba o obnovi narave eksplicitno predvideva usmerjanje prvih NNON-ov na območja znotraj Nature 2000 (člen 4(1)), zato temu pristopu sledi tudi osnutek NNON.

Uredba o obnovi narave tudi eksplicitno naslavlja habitatne tipe in vrste, ki so prepoznani kot v slabem stanju in ne posega v upravljanje območij, ki že izkazujejo ugodno ohranitveno stanje. Ohranjanje tega ugodnega stanja bo potrebno še vnaprej zagotavljati z drugimi instrumenti (predvsem Programom upravljanja z območjih Nature 2000).

Dodano predlagano pojasnilo o obstoječih postopkih v poglavje 7.1.5. Ukrepi pod 4. členom Uredbe o obnovi narave (Poglavje 7.1) so ukrepi, s katerimi se dosegajo cilji obstoječe EU zakonodaje (Direktive o pticah in habitatih), tako se ne uvajajo dodatni ukrepi in postopki, le krepki se izvajanje obstoječih.

Bolj poglobljeno ukvarjanje z upravljanjem območij Nature 2000 ni možno v okviru omejitve poročevalskih obrazcev (v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije). Ukrepi PUN se bodo določali v okviru prenove PUN po letu 2029. NNON povzema ukrepe PUN, ki naslavljajo vrste in habitatne tipe v slabem stanju.

Pripombe naslavljajo tudi pomanjkljivo razmejitve med obstoječimi in novimi ukrepi ter zahtevajo primerjalne analize kje so potrebe po dodatnih ukrepih.

Odziv

Del C (tabela ukrepov) že navaja nove ukrepe (stolpec D), kateri ukrepi so novi je razvidno tudi iz kod ukrepov (4.N.1 – je ukrep za 4. člen Uredbe, nov in prvi zaporedni) – v tabelo so dodana dodatna pojasnila za razlage kod ukrepov.

Omenjeno je izpostavljanje ekološke učinkovitosti ukrepov oziroma ekološke odpornosti, kot posledice predlaganih ukrepov v osnutku NNON, ter poziv k preoblikovanju teksta za poudarjanje okoljske učinkovitosti ukrepov, kar je širši pojem.

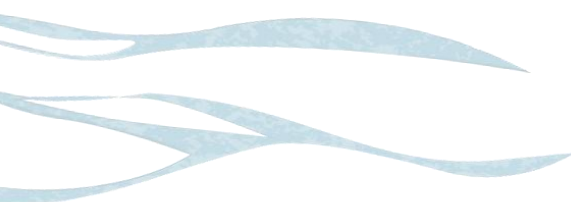
Odziv

Upoštevano in spremenjeno.

Prejetih je bilo več pripomb na slikovne prikaze v osnutku NNON (npr. manjkajoče legende, nejasnosti načina priprave prikazov).

Odziv

Več kart je bilo prenovljenih in opremljenih z novimi legendami z namenom upoštevanja prejetih pripomb. Strokovne podlage, ki predstavljajo načine priprave prikazov bodo objavljene v septembru 2026.

Nekatere od prejetih pripomb izpostavljajo neambicioznost osnutka NNON in tendenco, da bi imel čim manjši vpliv na sektorje, namesto, da bi prispeval k izboljšanju stanja narave, ob spoštovanju le najbolj minimalnih zahtev Uredbe o obnovi narave.

Odziv

V osnutku NNON so predvidene uporabe derogacij, ki jih evropski pravni okvir omogoča. Delno to izhaja iz dejstva, da je za sprejem osnutka NNON potrebna medsektorska uskladitev, delno pa iz tega, da je stanje narave v Sloveniji primerjalno boljše, kot v večini drugih EU držav. Ne drži pa, da osnutek NNON nikjer ne izkazuje odstopanja od minimalnih zahtev. Za gozdne ekosisteme (12. člen Uredbe) so izbrani vsi kazalniki, kljub temu, da bi lahko enega izločili. Pri morskih ekosistemih (5. člen Uredbe) je obveza obnavljati le habitatne tipe in habitate vrst, za katere vemo da so v slabem stanju ali so izginili. Ker stanje tako podrobno poznamo le za rastišče pozejdovke in morske grebene, bi lahko vse ukrepe usmerili le v ti dve območji, pa so predvideni tudi dodatni ukrepi (podvodni gozdovi makroalg, leščurji, širitve morskih zavarovanih območij, raziskave hrustančnic, ipd.).

Več pripomb se je osredotočilo tudi na izboljšanje preglednosti, vsebinsko določenost in informacije zajete v seznamu ukrepov.

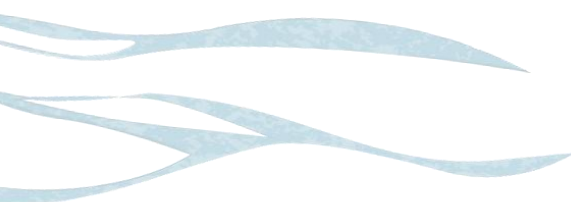
Odziv

Trenutna preglednica sledi zahtevanim poročevalskim polje za poročanje NNON Evropski komisiji. Za obstoječe ukrepe so podane njihove originalne kode ukrepov, ter v kodah NNON ukrepov je povzeto iz katerih dokumentov so ukrepi povzeti. Pristojnosti, izvor, vsebina, statusi, območja in obdobja izvajanja so določeni v izvornih dokumentih. V času priprave končne različice NNON (do septembra) bodo opisi ukrepov dodatno opredeljeni.

Prispela je tudi pripomba, da bi moral osnutek NNON posvečati več pozornosti naslavljanju tujerodnih invazivnih vrst, tudi izven območij z varstvenimi statusi.

Odziv

Ukrepi za tujerodne vrste so zaenkrat povzeti po Programu upravljanja z območji Nature 2000, tam kjer je navezava med njimi in pritiski na habitatne tipe in vrste, ki so v slabem stanju. Splošni ukrepi za njihovo obvladovanje niso pristojnost NNON in se izvajajo v okviru nalog po Zakonu o ohranjanju narave.

Sodelovanje javnosti

Med prejetimi pripombami je več kritik na pomanjkljivo sodelovanje javnosti, želja po večji preglednosti in sledljivosti procesa, načinu obravnave predlaganih pripomb in sodelovanju javnosti tudi v prihodnjih fazah priprave končne različice NNON ter pri izvajanju načrta. Več pripomb naslavlja tudi čas izvajanja javne razgrnitve v času poletnih dopustov. Številne pripombe naslavlja neskladnost procesa priprave osnutka NNON z Aarhuško konvencijo o pravici javnosti do sodelovanja in pomanjkljivem vključevanju deležnikov v medresorsko delovno skupino (predvsem pri lastnikih gozdov in ribiških organizacijah). Dodatno je bilo poudarjena tudi potreba po nadaljnjem vključevanju družbe v naslednje korake priprave in izvajanje NNON.

Odziv

S pričujočim poročilom se povzemajo bistvene prejete pripombe in zagotavlja odzive nanje. Proces priprave osnutka NNON je bil vključujoč in poročilo o vključevanju javnosti, ki je bilo razgrnjeno skupaj z osnutkom NNON že povzema vse razprave do sedaj.

Priprava osnutka NNON poteka v skladu s časovnico, ki jo določa Uredba o obnovi narave. Ker je oddaja osnutka NNON zahtevana do 1. 9. 2026, se javno obravnavo čim bolj končne verzije osnutka izvaja v poletnem času.

Lastnike gozdov je v procesu priprave osnutka zastopala Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, ki ima to vlogo tudi v skladu z Zakonom o Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije, ribiške interese pa Zavod za ribištvo Slovenije. V procesu priprave osnutka, so bile izvedene tudi spletne ankete, javni dogodki in je deloval funkcionalni e-poštni naslov, preko katerih je bilo omogočeno sodelovanje vsem zainteresiranim javnostim. V nadaljevanju procesa, se lahko medresorsko delovno skupino razširi z nekaj dodatnimi člani.

Vključevanje družbe se načrtuje tudi v prihodnjih fazah.

PRISPEVKI K KROVNIM CILJEM UREDBE O OBNOVI NARAVE

Splošni doprinosi, sinergije in finančne informacije

Predlogi so vključevali dopolnitve besedila osnutka NNON z dodatnim poudarkom ekološke poveztivosti in čezmejnega sodelovanja. Poleg tega so bili predlogi tudi za smiselne povezave NNON s sistemom notranje varnosti in institucionalnimi nosilci javne varnosti, varstva in zaščite pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Strategijo odpornosti Republike Slovenije, skupaj z opredelitvijo etične infrastrukture in vrednostnega odnosa do naravne dediščine z dodatnimi cilji in vlaganji družbe v razvoj kompetenc trajnosti, pismenosti za prihodnost, previdnostnega načina in odpornosti v smislu dinamične krožnosti delovanja sistemov. S tem bi se zagotovilo večjo vertikalno skladnost in horizontalno koherentnost. Prišli so tudi predlogi za vzpostavitev sinergij z Uredbo (EU) 2024/2747 o odpornosti notranjega trga (IMERA) in Direktivo (EU) 2022/2557 o odpornosti kritičnih entitet (CER). Predlagane so bile tudi strategije z Državno rudarsko strategijo. Ob tem je podano tudi opažanje, da se sinergije NNON z drugimi sektorskimi politikami ne odražajo v ukrepih ter povezave z načrtovanjem in upravljanjem zelenih površin v urbanem okolju, pri zagotavljanju pitne vode, Dolgoročno podnebno strategijo Slovenije do 2050, Nacionalni program varstva okolja za obdobje 2020-2030, EU Strategijo za tla, prometno politiko, turistično politiko, regionalno razvojno politiko, gospodarsko in industrijsko politiko in Alpsko konvencijo. Prejete pripombe tudi izpostavljajo potrebo, da to poglavje opredeli tudi odgovornosti vseh sektorskih politik za aktivno prispevanje k ciljem obnove narave. Dodati bi bilo potrebno tudi pristop, kako se bo NNON odzval na ocene ranljivosti. Posebej so bile izpostavljene tudi navezave na cilje samooskrbe s hrano in prehranske varnosti ter s Strategijo za bioekonomijo.

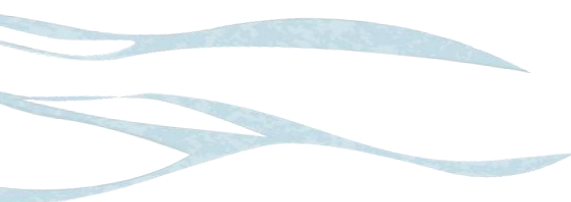
Odziv

V procesu priprave osnutka NNON zaradi časovnih omejitev in različnih procesov priprav NNON v drugih državah članicah, ni bilo mogoče zagotavljati sinergij med državami, razen sodelovanja na ravni EU delovnih skupin. Predlagana dikcija iz procesov Alpske konvencije o pomenu čezmejnega sodelovanja pa je dodana v osnutek NNON.

V procesu priprave osnutka NNON se je začelo povezovanje z Ministrstvom za obrambo ter navezavo med cilji ohranjanja in obnove narave ter Strategijo odpornosti Republike Slovenije do leta 2030. Ta proces žal v tej fazi priprave osnutka še ni tako daleč, da bi osnutek NNON za oddajo Evropski komisiji v septembru 2026 lahko vključeval podrobnosti, je pa v osnutek NNON (poglavje 5.4.3 Vključevanje sinergij z nacionalnimi strategijami za prilagajanje in odpornost) dodan tekst, ki povzema ta proces.

Z osnutkom NNON ni mogoče posegati v druge sektorske politike in usmeritve. V primeru zagotavljanja »systemic circularity«, gre tako za bistveno širšo spremembo, ki bi zahtevala koordinacijo na višjih nivojih in posegla v delo na več ministrstvih (najmanj Ministrstvu za izobraževanje, znanost in mladino, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo, poleg že vključenih ministrstev).

Osnutek NNON že sledi načelom koherentnosti in povzema relevantne strateške in izvedbene dokumente različnih sektorjev, s poudarkom na tistih, kjer že Evropska komisija (z Izvedbenim aktom Komisije) prepoznava nujne sinergije med NNON in drugimi politikami.

Osnutek NNON jasno prikazuje strukturo in delovanje medresorske skupine in njenih podskupin, kjer so vključeni predstavniki, ki izvajajo druge sektorske programske dokumente. Prav tako je iz tabele ukrepov NNON razvidno, kateri ukrepi so neposredno preneseni iz NUMO, NUR, PUN, GGN, SKP, NEPN v NNON. Poglavje, ki predstavlja pripravo načrta je že sedaj na zgornji meji omejitve, ki jo določajo poročevalski obrazci v skladu z Izvedbeno uredbo. Vsi novi ukrepi (v kodi ukrepa »N«, npr. 4.N.1) so bili medresorsko usklajeni preko delovnih skupin in prejeli soglasje vseh vključenih institucij.

Osnutek NNON zaenkrat predvideva izpolnjevanje predvsem obveznih poročevalskih obrazcev, saj Izvedbena uredba Komisije že predvideva ključne politike in dokumente s katerimi morajo biti NNON usklajeni.

Osnutek NNON v osnovi ne more posegati v druge sektorske dokumente brez izrecne pravne podlage in zagotovljenih sredstev, prav tako bo NNON sprejet kot sklep vlade in ne predpis.

Ker ocene tveganja še niso dokončane, osnutek NNON tega dela še ne more naslavljalati.

Specifične pripombe za integracijo cilje prehranske varnosti in samooskrbe s hrano, vključno s pomenom živinoreje za ohranjanje ekstenzivnih travnišč so bile smiselno upoštevane in vključene v osnutek NNON.

Nekateri komentarji so se navezovali tudi na zahteve za izvedbo presoj vplivov predlaganih ukrepov na individualni položaj lastnikov gozdov, kmetij, njihovo motivacijo in ekonomski položaj.

Odziv

Ker je osnutek NNON strateški in ne izvedbeni dokument, ne more oceniti bremen na nivoju posameznih lastnikov gozdov. Ker so ukrepi že obstoječi, kjer so ukrepi za lastnike prostovoljni, osnutek NNON ne predstavlja dodatnih bremen ali omejitev gospodarjenja, prav tako pa je zaradi prostovoljne narave ukrepov nemogoče oceniti na kakšnih površinah in koliko lastnikov gozdov se bo za takšne ukrepe odločilo.

Opredelitve finančnih virov, tako na ukrep natančno, kot splošnih finančnih potreb ter kako so bile te ocene pripravljene je pogosto tarča prejetih pripomb. Predvsem se poudarja, da je potrebno bolj jasno opredeliti metodologijo za določitev finančnih potreb in razlikovati med obstoječimi in dodatnimi sredstvi. Poleg tega je bilo izpostavljeno, da je omenjeni Sklad za obnovo nenatančno opredeljen in ni jasno kako bi deloval. Prejet je bil tudi predlog o razmisleku o posebnem finančnem Skladu za naravo in/ali združitvi tega z Vodnim in Gozdnim skladom. Prav tako je prišla tudi zahteva za zagotovitev financiranja za vzdrževanje zelenih površin in zelene infrastrukture v mestih.

Odziv

Finančni viri na tej točki, zaradi nedorečenosti EU večletnega finančnega okvira še niso podrobno razdelani. Gre za področje osnutka NNON na katerem bo treba še prioritarno delati do septembra 2027, ko bo pripravljena končna verzija in ko se bo EU proračun oblikoval v bolj jasno obliko. Na tej točki, Evropska komisija zagotavlja, da potrebuje predvsem okvirne celovite ocene finančnih potreb, da lahko naprej programirajo sredstva.

Smo pa osnutek NNON dopolnili z bolj podrobno razdelavo in pojasnili metodologije za oceno finančnih potreb, ter jih razdelili tudi na sredstva, ki se trenutno zagotavljajo in sredstva, ki bi še bila potrebna.

Sklad za obnovo bi bil lahko del novega EU večletnega finančnega okvira, njegov obstoj pa je še stvar pogajanj na nivoju EU (ne gre za nacionalni sklad).

Združitev skladov (z Gozdnih in Vodnim) ni mogoča, ker ima vsak od teh skladov svojo zakonsko podlago (ZGGLRS in ZV).

Ozelenjevanje mest se že podpira preko kohezijskih sredstev in poskuša se zagotoviti sredstva tudi v okviru prihodnjega EU večletnega finančnega okvira

Ta del osnutka NNON vključuje tudi poglavje o Škodljivih subvencijah, ki je prejelo več kritik, predvsem s strani kmetijskih deležnikov, glede njegove neprimernosti in predloge črtanja. Na drugi strani pa so prispele tudi pripombe za bolj podrobno razdelavo subvencij, ki negativno vplivajo na doseganje ciljev Uredbe o obnovi narave, oziroma po potrebi zagotoviti pripravo takega pregleda.

Odziv

Poglavje 5.5.6 je obvezno poročevalsko polje v EU poročevalskih obrazcih. Države članice moramo poročati vsebine vanj in tudi, če se poimenovanje poglavja spremeni v slovenskem osnutku NNON, bodo vsebine še vedno poročane v obrazec s tem imenom. Pri tem poudarjamo, da osnutek NNON ne odpravlja navedenih subvencij, temveč jih skladno s poročevalskimi zahtevami le evidentira. V priloženi tabeli z ukrepi, ni nobenih ukrepov za spremembe teh subvencij.

V odziv na pripombe smo nekoliko spremenili tekst, da je bolj jasno, da se z osnutkom NNON v te subvencije ne posega.

Med predlagane ukrepe osnutka NNON je bil dodan tudi ukrep za pripravo nacionalnega pregleda škodljivih subvencij.

Nekateri deležniki izpostavljajo potrebo po večji usklajenosti osnutka NNON z Nacionalnim energetske in podnebni načrtom ter trdijo, da sta si dokumenta v določenih delih v nasprotju.

Odziv

Mehanizem za usklajevanje ciljev in pripravo ukrepov je obstoječa medresorska delovna skupina, ki bo nadaljevala z delovanjem. V okviru tega dela, je bil osnutek NNON usklajen tudi s pristojnimi za pripravo in izvajanje NEPN.

Ukrepi iz NEPN, ki so relevantni tudi za cilje obnove narave so v osnutku NNON povzeti. Sicer se vsi ukrepi izvajajo v okviru pristojnosti relevantnih sektorskih politik.

Več prejetih komentarjev se nanaša na spremembe poglavja 5.3 (Predvideni socio-ekonomski vplivi in ocenjene dobrobiti ukrepov obnove), vključno z spremembami in dopolnitvami slikovnih gradiv. Več specifičnih pripomb tudi predlaga dopolnitve besedila na področju kmetijskih ukrepov.

Odziv

Vsebina tega poglavja je bila pripravljena s strani zunanjega izvajalca in vključena v osnutek NNON, medtem ko je celotno poročilo tudi bilo del javne razgrnitve. Predlagane spremembe besedila so bile zintegrirane v kolikor so bile smiselne, medtem ko slikovnega gradiva na tej točki ni mogoče popravljati, se bo pa to analizo ponovno izvedlo tudi za končno različico NNON, ko se bo zunanjemu izvajalcu lahko dalo tudi dodatna navodila, glede na prejete pripombe.

Večina posredovanih pripomb s predlogi dopolnitev besedila na področju kmetijstva je bila smiselno upoštevana, v okviru omejitev dolžine besedila, ki ga vzpostavljajo poročevalski obrazci.

Spremljanje stanja, merjenje učinkovitosti in prenova ukrepov

Veliko prejetih pripomb se je nanašalo na potrebe po dodatnih spremljanjih stanja, inventarizacijah, sistematičnih kartiranjih, ciljnih popisih, določitvah izhodiščnega stanja ter uporabo občanske znanosti in lokalnih znanj. Nekatere od teh pripomb so bile posredovane že prej preko e-poštnega naslova nnon.mnvp@gov.si in so tudi že bile obravnavane na medresorskih delovnih skupinah.

Odziv

Osnutek NNON v skladu z zahtevami Uredbe o obnovi narave gradi v največji možni meri na obstoječih podatkih in presojah stanja, ki za habitatne tipe in vrste izhajajo iz poročanj v okviru 17. člena Direktive o habitatih. Ta poročanja že od vstopa v EU za Slovenijo pripravlja Zavod Republike Slovenije za varstvo narave v skladu z smernicami in navodili Evropske komisije. Podatki so dostopni na <https://zrsvn-varstvonarave.si/informacije-za-uporabnike/katalog-informacij-javnega-znacaja/porocanje-po-17-clenu-direktive-o-habitatih/>.

Izhodiščno stanje, ter podatki o habitatnih tipih, vrstah in pritiskih torej izhajajo iz obstoječih poročanj stanja po 17. členu Direktive o habitatih, kot to določa Uredba o obnovi narave in v skladu s pričakovanji Evropske komisije. Bolj podrobno določanje stanja na vseh površinah ni zahtevano ali izvedljivo. Prav tako v okviru kadrovskih, finančnih in strokovnih zmožnosti, ki so v državi na voljo, ni mogoče izvesti terenskega kartiranja vseh nepokritih območij v državi.

V okviru priprave osnutka NNON so bile izvedene tudi dodatne analize za določanje izhodiščnega in ciljnega stanja traviščnih habitatnih tipov. Strokovne podlage za ta del bodo objavljene v septembru 2026.

Obstoječe aplikacije za zbiranje podatkov v okviru občanske znanosti (npr. iNaturalist, Pl@ntNet in SporočiVrsto.si) so namenjene zbiranju podatkov o vrstah in ne zbiranju podatkov o stanju habitatnih tipov. Stanja habitatnega tipa ni mogoče oceniti zgolj na podlagi podatkov iz navedenih aplikacij. Podatki o vrstah, ki so posredovani v aplikacije, imajo nekatere resne omejitve glede nadaljnje uporabe: omejeno pravilnost določitve vrste, omejeno preverljivost točnosti ostalih navedb v podatkih, nesistematično zbiranje, neenakomerno pokritost lokacij ipd. Podatki v aplikaciji MojTravnik so namenjeni presoji stanja habitatnega tipa, ki je v izhodišču v dobrem stanju, z aplikacijo se preverja ohranjanje dobrega stanja. Obseg podatkov v aplikaciji je zelo omejen. Delo z uporabniki aplikacije je zahtevno in v smislu strošek/rezultat za potrebe NNON neustrezno. Aplikacija FotoSopotnik je namenjena potrebam ARSKTRP za zbiranje geolociranih fotografij kmetijskih zemljišč in v njej zbrani podatki niso javno dostopni ter niso uporabni za presojo stanja habitatnih tipov. ZRSVN namerava v bodoče še naprej upravljati z aplikacijama MojTravnik in SporočiVrsto v smislu in za namen za katerega sta bili vzpostavljeni. Uporaba podatkov iz mednarodnih ljubiteljskih aplikacij je bila že večkrat tema razprave v okviru informacijskega sistema Narcis, vendar zaenkrat obstaja še precej omejitev do systemske uporabe; uporabnost za potrebe NNON pa je že pojasnjena zgoraj.

Izraženi so bili pomisleki o uporabi daljinskega zaznavanja za določanje stanja habitatnih tipov, predvsem v primerjavi s terenskimi popisi in ortofoto posnetki. Omenjene so bile tudi skrbi glede zagotavljanja sredstev za predvidene dodatne popise, analize in skrb, da bo to breme padlo na lastnike in upravljavce zemljišč.

Odziv

Že za pripravo osnutka NNON in določitev ciljnih površin za travišča, se je uporabljalo ortofoto posnetke na podlagi katerih Ministrstvo za kmetijstvo upravlja z sloji Kmetijske rabe, ter podatki terenskih kartiranj. Načini daljinskega zaznavanja, tako preko Sopotnika, kot drugih pristopov, so še v razvoju in so zaenkrat še premalo natančni, za določanje stanja habitatnih tipov. Se je pa v okviru projekta LIFE IP NATURA.SI razvil metodološki pristop, ki se bo od januarja 2027 v okviru LIFE SNAP projekta SUPERNATURA.SI še nadgrajeval.

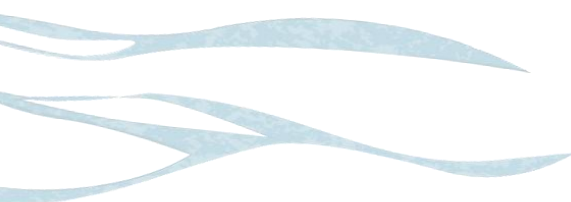
Analize in spremljanja stanja res predstavljajo precejšen del stroškov NNON za skladnost z zahtevami Uredbe o obnovi narave. Spremljanja stanja se načrtujejo na nacionalni ravni in bodo izvedena s strani pristojnih ministrstev, preko javnih služb in zunanjih izvajalcev. Ne predvideva se nobenih administrativnih in stroškovnih bremen za lastnike in upravljavce zemljišč na tem področju. Vsekakor se bo kar se bo le dalo uporabljalo obstoječe evidence in spremljanja stanja, tudi iz vidika smotrne porabe javnih sredstev.

Predlagana je bila tudi jasna povezava med konkretnimi ukrepi NNON in posameznimi vrstami, katerih habitate je potrebno obnoviti. Poleg tega je bilo predlagano tudi, da se pri posameznih ukrepih navedejo vsa relevantna območja njihovega izvajanja, predvsem kjer so ukrepi namenjeni obnovi habitatov vrst oziroma odpravljanju pritiska, ki vpliva na njeno stanje.

Odziv

Ukrepi za vrste in habitatne tipe v slabem stanju so povzeti po PUN. Iz PUN Priloge B so bili prevzeti vsi ukrepi, ki se navezujejo na habitatne tipe ali vrste, ki so poročane po Direktivah o habitatih in pticah, v slabem stanju. Teh ukrepov je približno 6000, zato so bili smiselno združeni v ukrepe, ki so podani v tabeli NNON ukrepov. Pri vseh teh ukrepih v tabeli NNON, je možno iz kode ukrepa razbrati ali gre za ukrep po Direktivi o habitatih ali pticah, poleg tega, tabela navaja vse kode specifičnih PUN ukrepov ter območja Nature 2000 na katere se ti ukrepi navezujejo. Navezave na specifične habitatne tipe in vrste so podane v PUN in jih osnutek NNON, glede na to, da le povzema obstoječe ukrepe, ne navaja še enkrat. Smatra se, da polna implementacija PUN bi zagotovila doseganje ugodnega stanja za vrste in habitatne tipe v slabem stanju.

Ukrepi v osnutku NNON se v skladu z zahtevami Uredbe o obnovi narave za obdobje do leta 2032 primarno usmerjajo na območja Nature 2000, ki pa jih ureja PUN. Osnutek NNON tako ne more spreminjati pristopa upravljanja z območji Nature 2000, razen v primeru, da se bo PUN ob prenovi (2029) spremenil v to smer. Ukrepi za vrste in habitatne tipe v slabem stanju, se tako v prvem NNON (2027-2032) izvajajo v skladu z obstoječim PUN, NNON le krepí njegovo izvajanje. Navajanje območij Nature 2000 v Delu C je pripravljeno le zato, ker večje število PUN ukrepov združujemo v skupke, ki jih poroča NNON in zaradi preglednosti in sledljivosti, podajamo pri teh ukrepih tudi relevantna območja Nature 2000.

Prišle so tudi zahteve po povečanju metodološko preglednosti, vzpostavljanju preglednega sistema spremljanja učinkov ukrepov in adaptivnega upravljanja, merljive kazalnike, uporabi obstoječih nacionalnih monitoringov, periodičnem vrednotenju, javnem poročanju ter jasnem postopku prilagajanja in posodabljanja NNON.

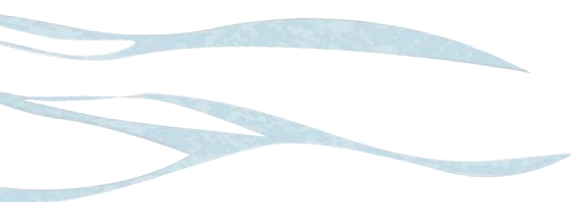
Odziv

Uredba o obnovi narave že določa periodična poročanja, kazalnike in načine sledenja učinkovitosti izvajanja NNON na 3 in na 6 let, ter roke za prenovo NNON (2032 in 2042). V okviru teh obveznosti se bo podatke tudi javno objavljalo. Osnutek NNON že predvideva sledenje in uporabo obstoječih monitoring programov. Izhodiščna stanja so določena v poročanjih po 17. členu Direktive o habitatih, ali v drugih obstoječih spremljanjih stanja. Za določena področja bo izhodiščno stanje mogoče postaviti šele po začetku izvajanja novih monitoring programov (npr. opraševalci, gozdne ptice).

Prišli pa so tudi predlogi za sistematično vključitev ukrepov za bobra in vidro pri obnovi sladkovodnih ekosistemov.

Odziv

Bober in vidra sta vrsti v dobrem ohranitvenem stanju, zato se jih lahko naslavlja z drugimi sektorskimi dokumenti (npr. PUN), ne moreta pa biti vključena v NNON.

NACIONALNI PRISTOP K DOSEGANJU CILJEV UREDBE

Obnova kopenskih, obalnih in sladkovodnih ekosistemov

Več deležnikov poudarja prešibke utemeljitve pasivne obnove in samoobnovitvenih procesov v okviru utemeljitve odstopanj od ciljev Uredbe o obnovi narave.

Odziv

Osnutek NNON poudarja sposobnost samoobnove narave pri uveljavljanju derogacij. Za doseganje ciljev obnove narave, so predvideni aktivni ukrepi. Le na morju, so ukrepi za obnovo narave predvsem pasivni, kar je skladno z pristopi drugih držav članic in pričakovanji Evropske komisije.

Derogacije so uporabljene z namenom zagotovitve izvedljivega okvira izvajanja NNON. Res je, da v okviru poročevalskih obveznosti bo potrebno utemeljitve zagotoviti na habitatni tip natančno, vendar pa na nivoju osnutka NNON in v okviru časovnega pritiska teh analiz ni bilo mogoče narediti za osnutek. Utemeljitev bodo dodane v okviru priprave končne različice NNON do septembra 2027. Derogacije za morske ekosisteme so osnovane na unikatni situaciji Slovenije, ki ima najbolj omejeno površino morja od vseh držav članic, kjer je potem delež morskih ekosistemov, kjer obnova ni mogoča zaradi obstoječih gospodarskih dejavnosti, višji kot v drugih državah članicah.

Podobno je večkrat izpostavljena pomanjkljiva obravnava načela neposlabšanja, kjer je potrebno vzpostaviti operativne mehanizme za preprečevanje neposlabšanja obnovljenih območij.

Odziv

Poglavje o obravnavi načela neposlabšanja se bo še dopolnjevalo pri pripravi končne različice NNON do septembra 2027, hkrati pa je potrebno dobiti tudi dodatna pojasnila Evropske komisije, zaradi pravnih nejasnosti, ki so zajete v pravni tekst Uredbe (npr. definicija »significant« poslabšanja ne obstaja).

Izpostavljena je bila potencialna kolizija med ponovnimi vzpostavitvami izgubljenih habitatnih tipov (predvsem travniških habitatnih tipov) na opuščeni kmetijskih zemljiščih v zaraščanju ter aktivnostmi Ministrstva za kmetijstvo, ki podpira odpravo zaraščanja in vzpostavitev ponovne kmetijske rabe na teh območjih. Poleg tega je izpostavljen tudi pomislek, glede širjenja obnove habitatnih tipov na območjih namenjenih intenzivni pridelavi hrane. Nejasnosti so bile izpostavljene tudi v okviru obnove sladkovodnih habitatnih tipov rek, vodotokov in obrežnih habitatov za doseganje ugodnih referenčnih območij.

Odziv

Ponovne vzpostavitev habitatnih tipov so predvsem ponovne vzpostavitev travišč na račun zaraščanja. V tem primeru gre za sinergijo z ukrepi, ki jih podpira Ministrstvo za kmetijstvo, in jih podobno preko kohezijskih projektov za Natura 2000 območja financira tudi Ministrstvo za okolje in prostor. Ponovno vzpostavljanje se torej dela ali z odstranjevanjem zaraščanja, ali s prostovoljnimi SKP ukrepi (npr. TRT), kjer se lahko z ekstenzifikacijo spet vzpostavi naravovarstveno pomembne travniške habitatne tipe. Ponovno vzpostavljeni travniški habitatni tipi so odvisni od nadaljnje ekstenzivne kmetijske rabe, v nasprotnem primeru bodo ponovno izgubljeni na račun zaraščanja.

Ukrepi na njivah niso predvideni, z izjemo prostovoljnih ukrepov v okviru intervencije INP8.12. Površine se bo iskalo v soglasju z lastniki, saj NNON ne predvideva vzpostavljanja režimov.

Kot je razvidno iz ukrepov v prilogi »Ukrepi NNON – javna obravnava«, osnutek NNON na področju sladkovodnih rečnih habitatov predvideva le obstoječe ukrepe iz PUN ter nekaj novih sistemskih ukrepov, ki pa se ne bodo izvajali na terenu. Vsekakor se bodo glede na omejene finančne vire iskalo območja, kjer bo prišlo do največjih prispevkov k različnim ciljem, kot je že praksa pri izvajanju PUN.

Nekajkrat je bila izpostavljena tema vrzeli v znanji pri vodnih (reke, obrečni in obrežni habitatni tipi) in nekaterih traviščnih habitatnih tipih ter nejasnosti pri poznavanju obsega neznanega stanja teh habitatnih tipov.

Odziv

Vrzeli v znanju je potrebno po zahtevah Uredbe za kopenske ekosisteme zapolniti do 2030 za 90 % vseh habitatnih tipov. Temu sledi tudi osnutek NNON.

Poročanja stanja po 17. členu Direktive o habitatih vključujejo navedbe, da poznamo obseg habitatnih tipov za katere pa trenutno ne poznamo stanja.

Več pripomb je identificiralo napake v Tabeli 5 (Seznam vrst, katerih habitate je potrebno obnoviti).

Odziv

Popravljen, zagotovljena nova tabela.

Izpostavljeno je bilo tudi, da se skupne površine habitatnih tipov za obnovo ne ujemajo z javno dostopnimi podatki poročanja za obdobje 2019–2024, ter nejasnosti glede podatkov o habitatnih tipih z neznanim stanjem. Poleg tega je bilo izpostavljeno tudi, da so ocene površin za ponovno vzpostavitev verjetno napačne, ker v Sloveniji ugodna referenčna območja niso določena za vse habitatne tipe. Posredovana so bila tudi vprašanja o ne vključitvi habitatnih tipov iz skupin 4, 5 in 6. Obstajajo tudi vprašanja glede seštevka površin v Tabeli 3 v razpore, ki so navedeni na straneh 39 in 40.

Odziv

Odstopanje pri površinah glede na poročanje za obdobje 2019–2024 je posledica dejstva, da je površina za travišča bila preračunana glede na dodatne analize, ki so bile opravljene med jesenjo 2025 in začetkom poletja 2026. Te strokovne podlage bodo javno objavljene v septembru 2026 in bo možno podati nanje pripombe pred pripravo končne različice NNON.

Pri habitatnih tipih z neznanim stanjem gre za površino habitatnega tipa javorovi gozdovi, ki obsegajo 201 km², stanje teh gozdov pa ni znano. Poleg tega pa za vodne habitatne tipe trenutno nimamo podatkov niti o obsegu niti o stanju. Ob tej vrzeli v znanju v okviru osnutka NNON poročamo minimalen znan obseg neznanega stanja.

Glede določanja ugodnih referenčnih območij (FRA) lahko države članice za FRA uporabljamo tudi t.i. Directive value, torej izhodiščno stanje, razen v primerih, ko se smatra, da je bil obseg habitatnih tipov ob začetku veljave Direktive o habitatih premajhen za doseganje ugodnega referenčnega območja in s tem stanja (pojasnila Evropske komisije). Vrednosti, ki se uporabljajo so FRA in ne FRR. Izhodiščno stanje za NNON se določa za celotno državo in ne samo za Naturo 2000. Kjer je bilo le mogoče in smiselno, je tudi metodologija določitve vrednosti segala izven območij Natura 2000.

V povezavi s skupinami 4, 5 in 6, so v osnutku NNON navedene samo skupine, kjer bo potekala ponovna vzpostavitev. Skupina 4 so gozdovi, pri katerih ponovna vzpostavitev ni potrebna, potrebna je samo obnova površin v slabem stanju. Skupina 5 so stepe in resave. Iz te skupine nimamo nobenega habitatnega tipa na seznamu za obnovo narave. Iz skupine 6 imamo na seznamu samo HT 1240 (klif) in HT 8340 (ledenik). Nobeden od njiju ni predviden niti za obnovo, niti za ponovno vzpostavitev, saj k slabem stanju prispevajo procesi, na katere nimamo vpliva.

Razhajanja med seštevki v tabeli in v tekstu so matematične narave. V tabeli so bile namreč nekatere vrednosti zaokrožene na natančnost ene decimalke.

Bolj splošne pripombe so se nanašali tudi na uveljavitev ekosistemskega pristopa, preko le izvajanja posameznih aktivnosti oziroma izboljšanje stanja posameznih vrst ali habitatnih tipov.

Odziv

Specifično za člena 4 in 5 (obnova kopenskih, obalnih, sladkovodnih in morskih ekosistemov), Uredba o obnovi narave zahteva pristop po posameznih vrstah in habitatnih tipih.

Obnova morskih ekosistemov

Nekateri deležniki izpostavljajo identificirane velike vrzeli v znanju o morskih ekosistemi in omejeni rabi aktivne obnove morskih habitatnih tipov, ter zahtevajo večjo prostorizacijo pritiskov ter predvidnostni pristop k načrtovanju aktivnosti na morju.

Odziv

Uredba o obnovi narave in Evropska komisija sta jasni pri interpretaciji obvez Uredbe. Uredba v 5. členu zahteva vzpostavitev ukrepov na 30 % območij v slabem stanju in ponovno vzpostavitev 30 % habitatnih tipov, ki so bili izgubljeni. Ta dva cilja sta povsem odvisna od znanja o obsegu in stanju habitatnih tipov. Poleg tega Uredba na novo uvaja več kot 200 morskih habitatnih tipov, ki se jim do sedaj ni sledilo in so 2 stopnji po EUNIS lestvici bolj podrobni od širokih habitatnih tipov katerih obseg (ne pa stanje) je znano pod Okvirno direktivo o morski strategiji. Dokler se podatkovne vrzeli ne zapolnijo, ni mogoče opredeliti prioriteten območij niti učinkovito usmeriti ukrepov obnove, kar potrjuje tudi Evropska komisija.

Slovenija, kot ostale države članice, bo do 2030, izvedla ukrepe za poznavanje stanja vsaj 50 % habitatnih tipov skupin 1-6 (Priloga II) in potem na tej podlagi oblikovala ukrepe. Prav tako se vse države članice in Evropska komisija strinjajo, da bo zaradi specifik morskega okolja pasivna obnova primernejši pristop, kot aktivna. Širitve morskih zavarovanih območij in učinkovita vzpostavitev režimov tako že zajameta večino habitatnih tipov, tudi ob predpostavki, da so večinoma v slabem stanju.

Glede na trenutno veliko vrzel v znanju in obveze Uredbe, ki se v celoti opirajo le na poznana območja z neugodnim statusom ohranjenosti, predlagani ukrepi v osnutku NNON že sedaj zajemajo večje površine od obveznih, prav tako, pa se je v osnutek NNON vključilo tudi ukrep aktivne obnove podvodnih gozdov makroalg (katerih stanje tudi še ni bilo formalno ocenjeno).

Izpostavljena je bila površina, ki se jo smatra kot pod ukrepi obnove na morju, ker vključuje tudi raziskovalne dejavnosti.

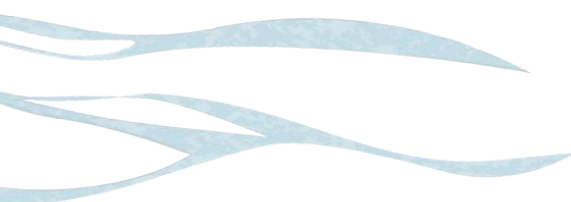
Odziv

Spremenjeno in sedaj so predstavljene le površine pod zavarovanji za pasivno obnovo.

Podane so bile tudi pripombe na ukrepe, ki se nanašajo na preprečevanje škodljivih vplivov rekreacijskih plovil in sidranja, ki bi morali biti splošni in ne vezani le na zavarovana območja.

Odziv

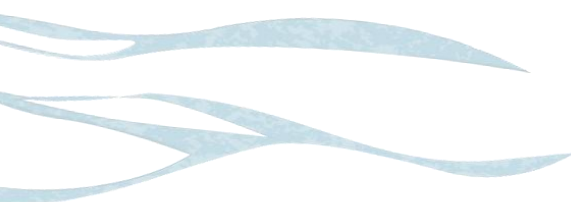
Ukrepi za preprečevanje vplivov rekreacijskih plovil oz. sidranja, se lahko na tej točki v okviru osnutka NNON izvajajo le na zavarovanih območjih, kjer obstajajo pravne podlage za njihovo omejevanje. V okviru NNON se take ukrepe izven zavarovanih območij lahko oblikuje le, če se izkaže prisotnost habitatnih tipov v slabem stanju prej, teh podatkov pa v tem trenutku nimamo.

V okviru kartiranj habitatnih tipov v morju, se je predlagalo razširitev teh aktivnosti tudi na dodatne popise ogroženih vrst.

Odziv

Habitatni tipi in habitati vrst, ki jih je potrebno skartirati so določeni v Prilogah II in III v Uredbi o obnovi narave. Uredba ne postavlja zahtev za dodatna spremljanja stanja ogroženih vrst in glede na obseg nalog, ki se na novo uvajajo, jih na tej točki ne moremo dodati.

Obnova urbanih ekosistemov

Mnoge pripombe opozarjajo, da osnutek NNON pri urbanih ekosistemih sledi minimalnim zahtevam Uredbe in ne izkazuje dovolj ambicioznega pristopa.

Odziv

Medtem ko osnutek NNON res predvideva omejitev obnove urbanih ekosistemov le na območja urbanih ekosistemov, ki jih Uredba zahteva je več od predlaganih ukrepov sistemskih in bodo izvedeni na nacionalnem nivoju in tako zadevali vse urbane grozde in občine.

Nekaj prejetih pripomb naslavlja tudi ukrepe za obnovo urbanih ekosistemov, ki presegajo osredotočenost na zelene površine in pokritost s krošnjami ali pa predlagajo usklajevanje ukrepov s prostorskim načrtovanjem.

Odziv

NNON zaenkrat vključuje splošne ukrepe za omogočanje sledenja stanja in podpore za ohranjanje in povečevanje zelenih površin v mestih. Ker gre za nove zahteve EU zakonodaje je potrebno najprej vzpostaviti podporni sistem. Uredba o obnovi narave je zelo jasna v fokusu na zelene površine in drevesne krošnje, ki se jih zaznava daljinsko. Ostali ukrepi, tudi pomembni, niso v okviru Uredbe.

Predlagani ukrepi v osnutku NNON so pripravljeni s strani prostorskih načrtovalcev na Direktoratu za prostor, graditev in stanovanja na Ministrstvu za okolje in prostor in bodo razviti ter usklajeni v okviru sistema prostorskega načrtovanja.

Podanih je bilo več neposrednih predlogov sprememb teksta v dotičnem poglavju.

Odziv

Velika večina podanih predlog je bila smiselno upoštevana in dodana v prenovljeno verzijo besedila.

Obnova rečne povezljivosti in naravnih funkcij poplavnih ravnic

V okviru pripomb na temo rečne povezljivosti je bilo posredovanih več vprašanj glede določanja nacionalnih ciljev, kot tudi specifičnih predlogov za umestitve prioriteten območij ter odstranitev ovir na specifičnih vodotokih (npr. Soča, Koroška Kramarica, Mura, Drava). Izpostavljen je bil tudi pomen vključitve koncesionarjev na rekah v procese oblikovanja in sprejemanja NNON ter da NNON ne sme posegati v obstoječa koncesijska razmerja. Poleg tega so bile tudi izpostavljene vsebine, ki se po Uredbi o obnovi narave zahtevajo, pa jih trenutni osnutek NNON ne vključuje (npr. popis umetnih ovir in načrt za njihovo odstranitev).

Odziv

Za določanje prostotekočih rek in njihovih odsekov je bila pripravljena EU metodologija s kriteriji za identifikacijo prostotekočih odsekov rek za EU Biodiverzitetno Strategijo do 2030 (CIS 41). Ta metodologija je bila objavljena in potrjena šele januarja 2026 še vedno pa na ravni Vodnih Direktorjev potekajo pogajanja o njenih dopolnilih (trenutno se pričakuje da bodo ta pogajanja zaključena v novembru 2026). Glede na zamude pri pripravi in potrditvi metodologije, Slovenija še ni uspela pripraviti lastnih strokovnih podlag, s katerimi se bo identificiralo potencialne prostotekoče odseke rek ter obsoletne ovire na teh odsekih, ki bi se jih lahko odstranjevalo.

Zato trenutni osnutek NNON predstavlja le nacionalni pristop, ne vključuje pa še konkretnih ukrepov na specifičnih, ki bodo razviti do končne različice NNON. Vse prejete pripombe na to temo pa so bile posredovane članom medresorske delovne skupine, da se jih lahko v največji možni meri upošteva pri pripravi ukrepov v naslednjih 12 mesecih.

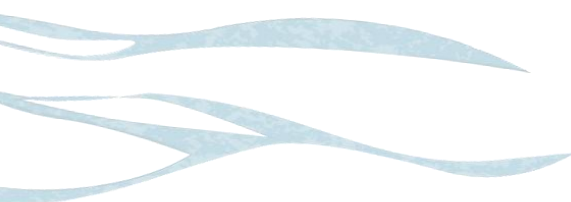
Ker ukrepi za reke še niso oblikovani obstoječi osnutek NNON ne posega v obstoječe koncesijske režime.

Prejetih je bilo tudi nekaj neposrednih popravkov besedila v predmetnem poglavju ter uskladitev terminologije (reke-vodotoki), dodatnih dikcij v okviru prednostne obravnave zastarel ovir, izrecnega upoštevanja energetskega pomena in potenciala objektov in rečnih odsekov ter ohranitev energetske pomembnih objektov. Poleg tega pa so bile prejete tudi pripombe o nedoslednosti naslavljanja področij podzemnih vod, plavja, plavin in erozijskih pojavov ob kritiki fokusa na cilje rečne povezljivosti. Pripombe se nanašajo na potrebo po upoštevanju celotnega vodnega kroga in ne le rečne povezljivosti. Dodatno so omenjeni novi izrazi, kot so poplavna ravnica, homogeni rečni odsek, sediment, premeščanje sedimenta, ki v slovenski zakonodaji še ne obstajajo. Poleg tega je bila posredovana tudi kritika, da osnutek NNON ne naslavlja ekosistemov, odvisnih od podzemne vode.

Odziv

Velika večina prejetih pripomb je zintegriranih v osnutek NNON.

Osnutek NNON sledi zahtevam Uredbe o obnovi narave, ki opredeljuje le zahteve za področje rečne povezljivosti. Ostala področja navedena v pripombah v Uredbi niso opredeljena in NNON nima pristojnosti, da na ta področja posega. Omenjeni specifični izrazi so uradni prevodi iz Uredbe o obnovi narave in CIS41 smernic o kriterijih za določanje prostotekočih odsekov rek, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi osnutkov NNON. Določeni so tako v EU zakonodaji, ki je v tem primeru neposredno zavezujoča za države članice. Za slovenski kontekst bodo bolj natančno opredeljeni v strokovnih podlagah, ki se pripravljajo za končno različico NNON. Ekosistemi, odvisni od podzemne vode niso del zahtev Uredbe o obnovi narave in zato ne obstaja zakonska podlaga za njihovo vključitev v osnutek NNON.

Podana je bila pripomba, da se osnutek NNON naslanja na obstoječe strateške načrte, kot sta Načrt upravljanja voda in Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti, kjer pa bi bilo potrebno pred tem izvesti analizo ustreznosti in uspešnosti obeh, predno bi bilo smiselno osnutek NNON navezovati nanju.

Odziv

Osnutki NNON se glede na usmeritve Evropske komisije morajo naslanjati na obstoječe strateške dokumente, posebno tiste, ki se vežejo na drugo EU okoljsko zakonodajo, hkrati pa NNON nima pristojnosti za poseganje v druge strateške dokumente.

Več vprašanj je naslovljeno opredeljeni nacionalni cilj doprinosa 70 km k evropskemu cilju 25.000 km prostotekočih rek, predvsem v odnosu do načina opredelitve tega cilja

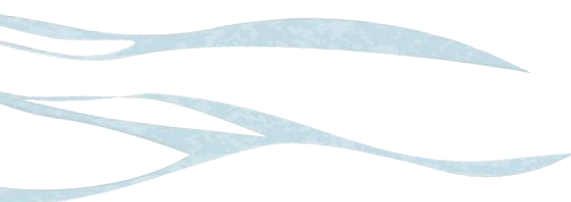
Odziv

Okvirni cilj za nacionalni doprinos je bil opredeljen s strani ministrstva, pristojnega za vodo v fazi priprave osnutka NNON, vendar ne sloni na strokovnih podlagah, ki so šele v pripravi (kot pojasnjeno zgoraj). Na podlagi prejetih pripomb in dodatnega medresorskega usklajevanja preko poletja 2026 je cilj umaknjen iz osnutka NNON in bo opredeljen v končni različici NNON na osnovi strokovnih podlag, ki se pripravljajo.

Prejete so bile tudi želje, da se kot obnovo narave prepozna ukrepe za dolgoročno varovanje virov pitne vode, zlasti vodonosnikov, kjer ukrepi lahko prispevajo k izboljšanju napajanja in kakovosti podzemnih virov pitne vode.

Odziv

Uredba o obnovi narave ne opredeljuje varovanja virov pitne vode, kot obnove narave. S pitno vodo upravlja druga sektorska zakonodaja.

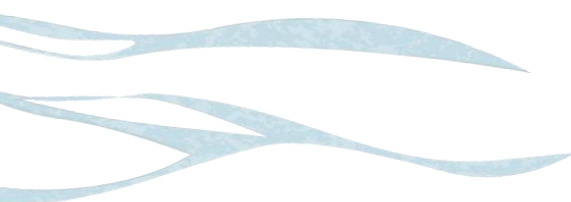
Raznoverstnost in populacije opraševalcev

Posredovana so bila vprašanja glede ukrepov za obnovo populacij opraševalcev ter nekaj popravkov besedila.

Odziv

Ukrepi za opraševalce so v tem osnutku NNON omejeni na obstoječe ukrepe, ki se v okviru SKP že izvajajo (npr. HAB, MET, VTR, SUHI_KTP, ipd.). Z letom 2027 bo potrebno vzpostaviti širok program spremljanja stanja opraševalcev, tudi skupin, ki se jim do sedaj ni sledilo. Na podlagi rezultatov tega monitoringa, bo morda potrebno oblikovati več ukrepov, ki pa bodo relevantni za naslednji NNON (2032-2042), ne bodo pa del trenutnega osnutka in prvega NNON (2027-2032).

Predlagani popravki so bili upoštevani in dodani.

Kmetijski ekosistemi

Nekatere pripombe se navezujejo na fokus na krajinske značilnosti, organski ogljik v tleh in opraševalce, medtem pa ko naj bi manjkala osredotočenost na glavne pritiske, ki povzročajo degradacijo kmetijskih ekosistemov (npr. pesticidi, intenzifikacija, melioracije, itd.).

Odziv

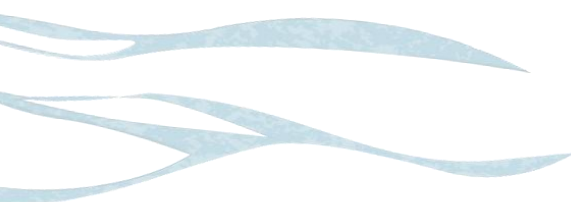
Uredba o obnovi narave v 11. členu zahteva doseganje zadovoljivega stanja v odnosu do izbranih kazalnikov. Posledično iz Uredbe ne izhajajo zahteve za omejevanje rabe pesticidov, gnojenja, melioracij, ipd. Točni cilji in ukrepi za ohranitve in obnove mejic, dreves, travniških robov in drugih elementov bo mogoče določiti, ko bodo določene zadovoljive vrednosti za ta kazalnik. Evropska komisija bo do konca leta 2028 pripravila smernice na tem področju, na podlagi katerih bomo države članice do leta 2030 določile zadovoljivo raven kazalnikov in na podlagi tega sprejeli ukrepe za ali ohranjanje zadovoljive ravni ali za izboljševanje do doseganja zadovoljive ravni. Do takrat se opiramo na obstoječe ukrepe, ki doprinašajo k naslavljanju izbranih kazalnikov.

Pojavila so se tudi vprašanja glede razširitve kmetijskih ukrepov na 83 km² izven območij Nature 2000 in specifične aktivnosti ter zemljišča na katera se ti ukrepi razširjajo, ob pomislekih glede vpliva na prehransko varnost in zagotavljanje samooskrbe.

Odziv

Pri kmetijskih ukrepih na 83 km² izven Natura 2000 območij, gre za oceno izvajanja obstoječe ukrepe, ki zagotavljajo ponore ogljika v obdelovana mineralna tla, ter podpore namenjene elementov visoke raznovrstnosti krajine (VKRZ) in se že izvajajo, ter so prostovoljni.

Izpostavljene so bile tudi zahteve po polnem plačilu vseh omejitev kmetu, zagotoviti sredstev ločenih od Skupne kmetijske politike, ter dodatnih vključitev kmetov v delovne skupine za pripravo ukrepov ter drugih dopolnitvah in definicijah aktivnosti znotraj različnih kmetijskih ukrepov.

Odziv

Ukrepi na kmetijskih zemljiščih ostajajo v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo in Strateškega načrta Skupne kmetijske politike (SN SKP). Zahteve po primernih plačilih se zavedamo, vendar osnutek NNON ne more posegati v pristojnost drugih sektorskih dokumentov. Način in višina kmetijskih plačil bo določena z naslednjim SN SKP.

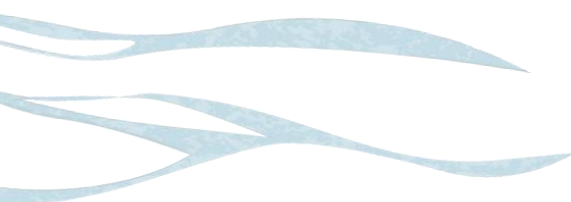
Zamejena sredstva v okviru prihajajočega EU večletnega finančnega okvira ne bodo koriščena za potrebe naravovarstva. Uredba (EU) 2021/2115 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v 13. členu določa, da se sredstva SKP morajo namenjati tudi za potrebe narave (pogojenost, ohranjanje krajinskih elementov in neproizvodnih površin, zaščito mokrišč in šotišč), poleg tega 31. člen (skupaj s členom 6(1)) zahteva vzpostavljanje eko shem in opredeljuje okoljske in podnebne cilje, katerim morajo eko sheme prispevati, poleg tega pa tudi člena 70 in 71 vzpostavljata KOPOP sheme, ki jih mora zagotavljati SKP. Člen 6(1)(f) določa, da morajo SN SKP prispevati k zaustavitvi in obrnitvi izgube biotske raznovrstnosti, krepitvi ekosistemskih storitev ter ohranjanju habitatov in krajin. Zaradi te pravne podlage za koriščenje sredstev SKP ni mogoče kriti obstoječih KOPOP, SOPO in drugih ukrepov, ki jih povzema osnutek NNON iz drugih virov, kot je SKP.

Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije je bila vključena v delovne skupine za pripravo ukrepov, tako v okviru javne službe kmetijskega svetovanja, kot na nivoju svetnikov KGZS, med katerimi so tudi kmetje. Poleg tega je bilo omogočeno sodelovanje pri pripravi novih ukrepov širšim kmetijskim deležniškim organizacijam preko delavnic in javnih dogodkov, ter posameznim zainteresiranim kmetov preko spletnih anket (več kot 100 odzivov) ter preko funkcionalnega maila (kjer so 3 kmetije poslale neposredne predloge). Ker osnutek NNON ne vpeljuje novih ukrepov, ki bi odstopali od obstoječih kmetijskih praks, se ne predvideva, da bodo ti ukrepi povzročili dodatno delo za kmete.

Prejeti so bili tudi predlogi za celovitejšo in metodološko utemeljeno obravnavno vzrokov za upad ptic v kmetijski krajini.

Odziv

Osnutek NNON gradi na strokovnih podlagah, ki v tem trenutku obstajajo in so javno objavljene. Prav tako poudarjamo, da Slovenski indeks ptic kmetijske krajine zadnje desetletje beleži stabilen trend, pri čemer Uredba o obnovi narave za referenčno leto jemlje 2025.

Gozdni ekosistemi

V prejetih pripombah se večkrat pojavljajo trditve, da osnutek NNON izrecno predvideva izvajanje ukrepov obnove gozdnih ekosistemov na celotni površini gozdov Republike Slovenije. V nekaterih pripombah se pojavlja tudi navedba, da 90 % vseh površin, ki jih osnutek NNON naslavlja je gozdnih ter tudi, da bodo NNON uveljavil režime obnove narave na 2/3 Slovenije.

Odziv

Osnutek NNON ne predvideva izvajanja ukrepov na celotni površini gozdov Slovenije, le ugotavlja, da se ukrepi za gozdno gospodarjenje, ki naslavlja kazalnike iz Uredbe o obnovi narave v Sloveniji, v nasprotju z nekaterimi drugimi državami članicami, že izvajajo preko obstoječih gozdnogospodarskih načrtov. Osnutek NNON je jasen, da se ukrepi za obnovo narave po 12. členu Uredbe fokusirajo na 1122 km², kamor je možno in smiselno usmerjati razpoložljiva sredstva Gozdnega sklada (kjer pa ukrepi ostajajo prostovoljni).

Več deležnikov tudi izpostavlja interpretacijo, da obnova gozdnih ekosistemov izhaja iz predpostavke, da je referenčno stanje negospodarjen gozd (npr. pragozdni ostanki) ter zahtevajo prostorsko tipologijo za potrebe izvajanja NNON. Ob tem je večkrat poudarjena tudi potreba po podpori aktivnemu sonaravnemu gospodarjenju z gozdovi.

Odziv

Obnova narave ne izhaja iz predpostavke, da je referenčno stanje »narava brez človeka«. Dobro stanje gozdov je določeno glede na rastišču primerne združbe gozdov, kar gozdnogospodarski načrti že zasledujejo. Za doseganje dobrega stanja slovenskih gozdov, tako NNON ne predvideva t.i. »pasivizacije« gospodarjenja, le da se na območjih gozdnih habitatnih tipov drevesna sestava čim bolj približa naravni. Ukrepi, ki jih NNON povzema so obstoječi ukrepi gozdnogospodarskega načrtovanja, ter novi ukrepi za bolj usmerjeno porabo sredstev Gozdnega sklada.

Osnutek NNON za področje gospodarjenja z gozdovi ne vpeljuje dodatnih ukrepov in povzema usmeritve obstoječih gozdnogospodarskih načrtov, ki že sledijo aktivnemu, sonaravnemu gospodarjenju in zagotavljanju dolgoročne odpornosti. Ti ukrepi se bodo tako izvajali, kot se izvajajo do sedaj.

Uvedba kazalnikov stanja gozdnih ekosistemov ter zahteva po njihovem izboljševanju je vzrok za veliko skrbi glede omejevanja gospodarjenja z gozdovi zaradi potreb po zagotavljanju večjih količin odmrle lesne biomase preko manj intenzivne sečnje ali »pasivizacije« gospodarjenja. Nekateri pripombe tudi želijo vključitev ohranjanja starorasljen in drugih gozdov z visokimi zalogami ogljika v osnutek NNON. Pojavljajo se tudi skrbi, da lastniki gozdov sprejemajo zavezujoče obveznosti v prihodnosti, ki zaradi dejstva, da zadovoljive ravni še niso določene, ni v skladu z zahtevo 14. člena Uredbe o obnovi narave in 2. člena Ustave Republike Slovenije.

Odziv

V skladu z Uredbo o obnovi narave, osnutek NNON navaja kazalnike za katere se je Slovenija odločila, da jim bo sledila (vsem se na nivoju države že sledi neodvisno od zahtev Uredbe o obnovi narave). Izbranim kazalnikom se bo sledilo tudi v prihodnje, ne pomeni pa to že povečevanja njihovih vrednosti.

V skladu z Uredbo o obnovi narave, se bo zadovoljive ravni po teh kazalnikih določilo do leta 2030 (v sodelovanju s stroko in lastniki) in po prejetju smernic Evropske komisije leta 2028. V primeru, da bodo zadovoljive ravni višje, kot so trenutne, bi naslednji NNON (2032) moral uvesti ukrepe za povečevanje le teh, vendar pa na tej točki ne moremo prejudicirati, kaj si bomo kot država določili za zadovoljivo raven v letu 2030. Če bodo zadovoljive ravni enake trenutnim ali nižje, potem se gospodarjenja z gozdovi ne bo prilagajalo. V katerem koli primeru, pa se s trenutnim osnutkom NNON na to področje ne posega in le povzema obstoječe ukrepe v gozdnogospodarskih načrtih, Pravilniku o varstvu gozdov in Programu upravljanja z območji Nature 2000.

Med pripombami se pojavljajo tudi opozorila glede potrebe po izjemah za sanitarno sečnjo, predvsem v primerih gradacije podlubnikov. Izpostavljena je tudi problematika, da večje količine mrtvega lesa na hudourniških območjih predstavljajo veliko nevarnost in zmanjšujejo poplavno varnost.

Odziv

Naravne nesreče, kamor sodijo tudi gradacije podlubnikov, in poseganje po njih je izvzeto iz zahtev Uredbe (t.i. »force majeure«).

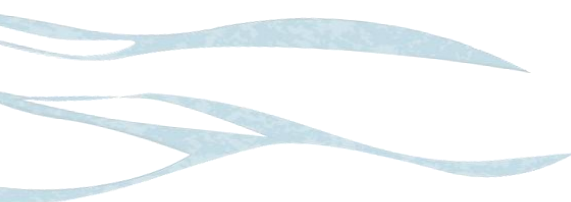
Stanje kazalnikov, tudi obeh za odmrli les, se sledi na nivoju celotne države in je tako mogoče ohraniti hudourniška območja z manjšimi količinami odmrle lesne biomase. Problematike se zavedamo in Zavod za gozdove Slovenije že načrtuje območja, kjer je potencialno smiselno povečevati količine odmrle lesne biomase in kje to predstavlja tveganja.

Na drugi strani so bile prejete tudi pripombe z zahtevami po večji ambicioznosti pri gospodarjenju z gozdovi in zavračanje predpostavke, da je trenutni pristop že zadovoljiv. Med temi pripombami so tudi pripombe, da bi bilo potrebno obdobje vzpostavitve ekocelic podaljšati iz 20 na 100 let ter vzpostavitev sistema za vzpostavljanje gozdnih rezervatov.

Odziv

Uredba o obnovi narave v 12. členu določa, da je potrebno slediti izbranim kazalnikom, medtem ko se bo zadovoljivo raven za vse kazalnike določilo po enakem principu kot pri kmetijskih ekosistemih (smernice Evropske komisije do 2028, ravni določene do 2030). Do takrat ne moremo prejudicirati ali v slovenskih gozdovih že dosegamo te ravni ali so potrebni dodatni ukrepi. Osnutek NNON pa vključuje bolj aktivno porabo že razpoložljivih sredstev Gozdnega sklada za vzpostavljanje ekocelic in habitatnih dreves, ki se usmerjajo na območja, kjer se pričakujejo največji doprinosi za gozdne vrste.

Sistem ekocelic je uveden, se izvaja in tudi glede na obstoječe podatke ima doprinos za biodiverzitetu. Kot pri večini prostovoljnih ukrepov je največja težava pridobiti zainteresirane lastnike, zato bi podaljševanje dobe na 100 let še zmanjšalo površine vpisov. NNON že povzema PUN ukrepe, ki vključujejo usmeritve k izvzemu določenih gozdov iz gospodarjenja ter odkupe zemljišč, tam kjer se ti navezujejo na habitatne tipe in vrste, ki so v slabem stanju. Povečevanje gozdnih rezervatov je že vključeno v Nacionalni gozdni program in ga v okviru zmožnosti izvaja Ministrstvo za kmetijstvo.

Nekatere pripombe se nanašajo tudi na reorganizacijo Zavoda za gozdove Slovenije in ločitev svetovalne in upravno-nadzorne funkcije javne gozdarske službe.

Odziv

Urejanje sistema javne gozdarske službe ni v pristojnosti NNON.

Izraženo so bile tudi želje, da se lastnike gozdov uvrsti med upravičence podnebnih in naravovarstvenih sredstev (davčno nevtralni sistem).

Odziv

V okviru priprave osnutka NNON, smo začeli proces z Ministrstvom za finance za izvzetje ukrepov v gozdovih, ki imajo pozitiven vpliv na okolje, podnebje in biodiverzitetu iz davčnih obveznosti. Vsi obstoječi ukrepi, ki jih NNON povzema, se bodo smatrali kot podnebno-okoljski ukrepi. Koriščenje sredstev Podnebnega sklada v gozdovih je v pristojnosti ministrstva, pristojnega za gozdarstvo

Nekajkrat so omenjene tudi potrebe po povezavi z ureditvijo staleža divjadi.

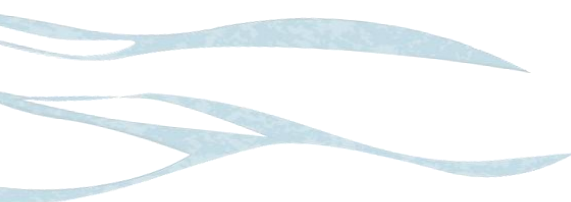
Odziv

Upravljanje z divjadjo je v pristojnosti ministrstva, pristojnega za gozdarstvo in lovstvo in se ureja v okviru lovsko upravljavskih načrtov. Dokler se v okviru Uredbe o obnovi narave ne določi zadovoljivih ravni in potem identificira potencialnih dodatnih upravljavskih ukrepov, osnutek NNON ne more posegati v sistem lovskega upravljanja.

V nekaj pripombah so omenjene tudi gozdne ceste, tako v smislu vpliva na fragmentacijo gozdnega prostora, kot element preusmerjanja površinskih odtokov vode in predlogi za vključitev teh aspektov v osnutek NNON.

Odziv

Poglavje 7.7 naslavlja 12. člen Uredbe in kazalnike stanja, ki jih Uredba predpisuje. Med njimi ni kazalnikov za površinske odtoke, medtem ko se gozdne ceste nimajo vpliva na gozdno povezljivost, kot je določena v Uredbi in njenih Prilogah in zato ni pravne podlage, da se dodaja ta tematika v NNON.

Sadnja dodatnih treh milijard dreves

Med pripombami, ki so prispele na to poglavje osnutka NNON je bilo izpostavljeno, da naj bo poglavje bolj ambiciozno in naj izpostavi možnosti za bistveno večji prispevek Slovenije k cilju zasaditve treh milijard dreves, predvsem z okrepitvijo sajenja dreves v urbanih območjih, kmetijski krajini, ob vodotokih ter pri obnovi gozdov po naravnih nesrečah.

Odziv

Željene poudarke predmetno poglavje že vključuje, in se bodo te zasaditve izvajale v okviru ukrepov pod 4., 8., 9., 11. in 12. členom Uredbe.